

Biblioteka Pedagogiczna
w Piotrkowie Trybunalskim
Wydział Wspomagania Pracy Szkół
i Placówek Oświatowych
Oprac. Ewa Bińkiewicz

UNIE POLSKO-LITEWSKIE ZAGADNIENIA OGÓLNE

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

Unia polsko-litewska – związek Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Zapoczątkowany unią w Krewie w 1385 roku, potwierdzany w kolejnych aktach unii i wspólną osobą władcy, wzmocniony aktem unii lubelskiej 1569 roku, tworzącym wspólne państwo Rzeczpospolitą Obojga Narodów. Realnie istniało do 1795 roku.

ARTYKUŁY Z PRAC ZBIOROWYCH / ROZDZIAŁY

(Książki dostępne w Bibliotece Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

BORUCKI Marek : **Historia Polski do 2010 roku**. – Warszawa : "Mada", copyright 2010. – **S. 34-36** : *Unia z Litwą*

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 99764

DĄBROWSKI Jan : **Dzieje Polski średniowiecznej. T. 2, Od roku 1333 do 1506** / opracował Jerzy Wyrozumski. – Kraków : "Universitas"; [Kryspinów] : "Platan", copyright 1995. – **S. 255-256** : *Unia wileńsko-radomska 1401 r.*; **S. 256-257** : *Rezultaty unii wileńsko-radomskiej*; **S. 329-330** : *Unia godzieńska 1432 r. Sprawa równouprawnienia schizmatyków na Litwie*; **S. 471** : *Wybór Aleksandra na tron polski i tzw. unia mielnicka*; **S. 471-472** : *Przywilej mielnicki i rządy senatu*

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 85125

Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 31397

KŁOCZOWSKI Jerzy : **Młodsza Europa : Europa Środkowo-Wschodnia w kręgu cywilizacji chrześcijańskiej średniowiecza**. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1998. – **S. 108-114** : *Unia polsko-litewska i katastrofa państwa krzyżackiego*

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 84958

KUTRZEBA Stanisław : **Część 1, Związek Litwy z Polska w latach 1386-1501 // W: Polska i Litwa w dziejowym stosunku**. - Warszawa ; Lublin ; Łódź : Gebethner i Wolff; Kraków : G. Gebethner i S-ka, druk 1914

Zawiera:

S. 452-481 : Rozdział 1, Połączenie Litwy z Polską w r. 1386;

S. 481-548 : Rozdział 2, Unie z lat 1401, 1413 i 1432-4 ;

S. 548-564 : Rozdział 3, Tzw. unie z lat 1499 i 1501

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 18522

Polska w rozwoju dziejowym / autorzy Stanisław Arnold, Ryszard Kołodziejczyk, Irena Kostrowicka, Marian Żychowski ; pod redakcją Stanisława Arnolda. – Warszawa : Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1966. – **S. 396-401** : *Stosunki Polski z Litwą*

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 34875, 34693

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 5712, 4871

Wypożyczalnia Opoczno: sygnatura 6062-6063

Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 9361

SAMSONOWICZ Henryk : *Unia z Litwą* // W: **Polska : losy państwa i narodu** / Henryk Samsonowicz [i in.]. - Warszawa : "Iskry", 1992. – **S. 105-136**

Zawiera (m. in.): Przyczyny unii polsko-litewskiej, początki unii, Unia w Horodle i stosunki polsko-litewskie.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 76124

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 23873

Wypożyczalnia Opoczno: sygnatura 26557

WOJCIECHOWSKI Zygmunt : **Państwo polskie w wiekach średnich : dzieje ustroju.** – Wydanie 2 przejrane i uzupełnione. – Poznań : "Księgarnia Akademicka", 1948. – **S. 133-142** : *Unia Polski z Litwą* Wcielenie Litwy do Korony w 1835 r. .Ugoda ostrowska w 1362 r. Bunt w 1398 r. Unia wileńska z 1401 r. oraz Unia Horodelska z 1413 r. Unia grodzieńska i piotrkowsko-trocka. Unia mielnicka z 1501 r. i jej zerwanie.
Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 35313

WOJCIECHOWSKI Zygmunt : **Państwo polskie w wiekach średnich : dzieje ustroju.** – Poznań : "Księgarnia Akademicka", 1945. – **S. 102-109** : *Unia Polski z Litwą* Wcielenie Litwy do Korony w 1835 r. .Ugoda ostrowska w 1362 r. Bunt w 1398 r. Unia wileńska z 1401 r. oraz Unia Horodelska z 1413 r. Unia grodzieńska i piotrkowsko-trocka. Unia mielnicka z 1501 r. i jej zerwanie.
Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 1287

ZASOBY ONLINE

*Publikacje nie chronione prawem autorskim lub licencjonowane,
dostępne dla każdego użytkownika Internetu*

GODLEWSKI Łukasz : **Ewolucja poglądów Jana Olbrachta i Aleksandra Jagiellończyka w kwestii kształtu unii polsko-litewskiej** // Białostockie Teki Historyczne. – T. 14 (2016), s. 11-40. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: https://repozytorium.uwb.edu.pl/jspui/bitstream/11320/4948/1/BTH_14_2016_L.Godlewski_Ewolucja_pogladow_Jana_Olbrachta_i_Aleksandra_Jagiellonczyka_w_kwestii_kształtu_unii_polsko-litewskiej.pdf

KORZECKA Ewa : **Unia wileńsko-radomska z 1401 r. - przyczyny, postanowienia i skutki.** <https://historia.org.pl/2017/10/29/unia-wilensko-radomska-z-1401-r-przyczyny-postanowienia-i-skutki/>

SUBOCZ Jarosław : **Litewskie spojrzenie na Wielkie Księstwo Litewskie i stosunki z Polakami : dyskurs polityczny i nauczanie w szkole w XX wieku.** [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.iesw.lublin.pl/projekty/pliki/IESW-121-02-08.pdf>

ZASOBY ONLINE W BIBLIOTEKACH CYFROWYCH

*Publikacje nie chronione prawem autorskim lub licencjonowane,
dostępne dla każdego użytkownika Internetu*

BALZER Oswald : **Tradycya [!] dziejowa Unii polsko-litewskiej.** – Lwów ; Warszawa : nakładem Księgarni Gubrynowicza i Syna, 1919. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/doccontent?id=14047>

BARDACH Juliusz : **Krewa i Lublin : z problemów unii polsko-litewskiej.** [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://rcin.org.pl/dlibra/doccontent?id=21812>
Związek Polski z Litwą w polskiej świadomości historycznej dziejów unii polsko-litewskiej zakończonej unią w Lublinie w 1569 r.

BARDACH Juliusz : **O związku Polski z Litwą – kontrowersyjnie** // Kwartalnik Historyczny. – R. 88 (1981) nr 4, s. 1061-1062. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://rcin.org.pl/dlibra/doccontent?id=4687>

HALECKI Oskar : **Dzieje Unii Jagiellońskiej. T. 1, W wiekach średnich.** – Kraków : Akademia Umiejętności : Fundusz Nestora Bucewicza, 1919 (Kraków : Drukarnia Uniwersytetu Jagiellońskiego). [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=129247>

HALECKI Oskar : **Dzieje Unii Jagiellońskiej. T. 1, W wiekach średnich** / opracowała Katarzyna Błachowska. – Warszawa : Wydawnictwo „Neriton”, 2013. http://ihuw.pl/sites/ihuw.pl/files/pictures/logo/Klasycy/o_halecki_t.1_dzieje_unii_jagielloskiej.pdf

HALECKI Oskar : **Dzieje Unii Jagiellońskiej. T. 2, W XVI wieku.** – Kraków : Akademia Umiejętności, 1920. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=129383>

HALECKI Oskar : **Dzieje Unii Jagiellońskiej. T. 2, W XVI wieku** / opracowała Katarzyna Błachowska. – Warszawa : Wydawnictwo „Neriton”, 2013. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: http://ihuw.pl/sites/ihuw.pl/files/pictures/logo/Klasycy/o_halecki_-_t._2_-_dzieje_unii_jagielloskiej.pdf
JAKUBOWSKI Jan : **Dzieje Litwy w zarysie**. – Warszawa : S-ka Akcyjna Polska Składnica Pomocy Szkolnych, 1921. – S. 22-36 : Okres III. Litwa w unji [!] z Polską , wieki XIV-XVI (1386-1569) ; S. 37-41 : Okres IV. Litwa połączona z Polską w jedną Rzeczpospolitą, wieki XVI-XVIII (1569-1795). [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=116188>

KUTRZEBA Stanisław : **Charakter prawny związku Litwy z Polską 1385-1569**. – Lwów : Polskie Towarzystwo Historyczne, 1935 ([Lwów : Druk. Zakł. Narodowego im. Ossolińskich]). [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <https://polona.pl/item/charakter-prawny-zwiazku-litwy-z-polska-1385-1569,Njc4NjM1OTM/7/#info:metadata>

Nadbitka: Pamiętnik VI Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie 17-20 września 1935 r.

LOHO-SOBOLEWSKI Jan : **Akta unji [!] Polski z Litwą, 1385-1791**. – Kraków : Polska Akademia Umiejętności, 1932. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/doccontent?id=1545>

Papée Fryderyk : **Polska i Litwa na przełomie wieków średnich T. 1, Ostatnie dwunastolecie Kazimierza Jagiellończyka**. – Kraków : Akademia Umiejętności, 1904. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://kpsc.umk.pl/dlibra/doccontent?id=38836>

Polska i Litwa w dziejowym stosunku : praca zbiorowa. – Kraków : nakład Gebethnera i Wolffa, 1914. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/doccontent?id=14042>

PROCHASKA Antoni : **Przyczynki krytyczne do dziejów Unii** // Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny. – Serya [!] II, Tom 8, s. 55-122 <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=175864>

SMOLKA Stanisław : **Unia Litwy z Koroną**. – Kraków : Spółka Wydawnicza Polska, 1903. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://rcin.org.pl/dlibra/doccontent?id=2429>

[Statuty Wielkiego Księstwa Litewskiego i konstytucje koronne z lat 1566-1578]. – [1601-1625]. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <https://www.dbc.wroc.pl/dlibra/doccontent?id=8543>

Rekopis

Unia Litwy z Polską (1385-1569) : akty unii i przywilejów stanowych litewskich zestawil, przekł. pol. pierwszych dołączył J. Żerbiłło-Łabuński. – Warszawa : Księgarnia "Kroniki Rodzinnej", 1914. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://wmbc.olsztyn.pl/dlibra/doccontent?id=2614>

- Rys historyczny aktów unii Litwy z Polską i przywilejów stanowych litewskich;
- Akty unii Wielkiego Księstwa Litewskiego z Koroną Polską (akty Jagiełły i braci jego względem unii Litwy z Polską (Krewa, 14 sierpnia 1385), akty unii 1401 roku, akty unii horodelskiej 2 października 1413 roku, akt unii panów litewskich, akt unii z roku 1501, akty unii lubelskiej 1569 r.).

WILKIEWICZ-WAWRZYŃCZYKOWA ALINA : **Spory graniczne polsko-litewskie w XV–XVII w.** – Wilno : Drukarnia artystyczna „Grafika”, 1938. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://pbc.biaman.pl/dlibra/doccontent?id=14095>

Zawiera rozdziały:

- I) Granice polsko-litewskie od początku XIV do połowy XV w.;
- II) Spory pograniczne polsko-litewskie w XV w. na tle porządku prawnego obu państw;
- III) Spory pograniczne polsko-litewskie od początku XVI w. do 1569 r.;
- IV) Projekty nowej procedury dla sporów granicznych i sąsiedzkich;
- V) Spory graniczne polsko-litewskie po unii lubelskiej.

WISNER Henryk : **Szlachta Wielkiego Księstwa Litewskiego wobec unii : schyłek wieku XVI lata – dwudzieste XVII** // Kwartalnik Historyczny. – R. 118 (2018), nr 1, s. 33-45. [Przełgądany: 20.02.2019 r.]. Dostępny w Internecie: <http://rcin.org.pl/dlibra/doccontent?id=11604>

ACADEMICA

<https://academica.edu.pl/>

Publikacje chronione prawem autorskim,
są dostępne online na dedykowanych terminalach w bibliotekach należących do systemu Academica
(dostępne w Bibliotece Pedagogicznej)

Jučas Mečislovas : **Unia polsko-litewska**. – Toruń : Europejskie Centrum Edukacyjne, copyright 2004

WYDAWNICTWA INNYCH BIBLIOTEK DOSTĘPNE NA ZAMÓWIENIE CZYTELNIKA W RAMACH USŁUGI WYPOŻYCZEŃ MIĘDZYBIBLIOTECZNYCH

Wydawnictwa zwarte

BŁASZCZYK Grzegorz : **Dzieje stosunków polsko litewskich. T. 2, Od Krewa do Lublina, Cz. 1.** – Poznań : Wydawnictwo Poznańskie, 2007

CZERNICKA-HABERKO Anna : **Unie polsko-litewskie w historiografii polskiej.** – Toruń : Wydawnictwo Adam Matyszek, 2013

FROST Robert : **Oksfordzka historia Unii Polsko-Litewskiej. T. 1, Powstanie i rozwój 1385-1569.** – Poznań : Dom Wydawniczy Rebis, 2018

Zawiera (m.in.)

Część I, W stronę unii – s. 29

1. Krewa, Krewno- s. 31

2. Polska -s. 34

3. Lietuva -s. 55

4. O uniach – s. 78

5. Akt krewski – s. 94

Część II, Ustanowienie unii – s. 109

6. Struktury – s. 111

7. Chrzest – s. 125

8. Kuzyni – s. 129

9. Wilno i Radom – s. 157

10. Plony unii – s. 168

11. Horodło – s. 183

12. Obrona unii - s. 202

Część VI. Reforma – s. 509

28. Mielnik – s. 511

29. Nihil novi – s. 536

30. Rządy parlamentarne – s. 552

31. Mazowsze - s. 582

32. Prusy i unia – s. 592

Część VII. Unia dokończona – s. 627

33. Aequae principaliter – s. 629

34. Transformacja – s. 659

35. Egzekucja zaproponowana – s. 672

36. Egzekucja osiągnięta – s. 691

37. Fiasko - s. 707

38. Interludium – s. 727

39. Lublin - s. 740

Artykuły z czasopism

BARDACH Juliusz : *Konstytucja 3 maja a unia polsko-litewska* // **Przegląd Historyczny. – Tom 82, nr 3/4 (1991) s. 383-410**

GRYGUĆ Andrzej. : *Unia polsko-litewska* // **Almanach Sejneński. – Nr 1 (2002), s. 401-405**

ŁASZKIEWICZ Hubert : *1413 – 1543 – 2013 : Litwa i Korona, Anglia i Walia* // **Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej. – R. 10, z. 4 (2012), s. 87-97**

ŁUKASZEWICZ Kazimierz : *Dlaczego unia polsko-litewska nie przetrwała? : stosunki polsko-litewskie w latach 1864-1914* // **Przegląd Powszechny**. – R. 125, nr 11 (2008), s. 47-55

NOWAK Andrzej : *Najgłębsze tradycje polskiego apelu wolnościowego : od Horodła do hali "Olivii"* // **Pamięć i Sprawiedliwość : biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Instytutu Pamięci Narodowej**. – 2017, [nr] 2, s. 15-32

WYROZUMSKI Jerzy : *Formowanie się politycznej i ustrojowej wspólnoty polsko-litewskiej w latach 1385-1501 r.* // **Czasopismo Prawno-Historyczne**. – 1993, t. 45, nr 1/2

**WIĘCEJ TEMATYCZNYCH ZESTAWIEŃ BIBLIOGRAFICZNYCH
ZNAJDZIECIE PAŃSTWO W NASZYM INTERNETOWYM SERWISIE POD ADRESEM
<http://www.pedagogiczna.edu.pl>**